

Kategoria: Polityka Społeczna

Opublikowano: poniedziałek, 04, listopad 2013 23:00

Rafał Rudka

Odsłony: 2585

NIK przeprowadziła kontrolę pt. Funkcjonowanie placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz ich współdziałanie z innymi instytucjami na rzecz powrotu dzieci do wychowania w rodzinie. Zasady funkcjonowania placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz ich współdziałanie z innymi instytucjami na rzecz powrotu dzieci do wychowania w rodzinie zawarte są głównie w ustawie z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 19 października 2007 r. w sprawie placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Po zakończeniu kontroli NIK z dniem 1 stycznia 2012 r. objęty kontrolą stan prawny oraz uwarunkowania zostały uchylone ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Najwyższa Izba Kontroli oceniła, że działania zmierzające do powrotu dzieci z placówek opiekuńczo-wychowawczych do wychowania w rodzinie lub rodzinnych formach pieczy zastępczej nie przynosiły zakładanych efektów, a współdziałanie instytucji odpowiedzialnych w tym zakresie było opieszale i nie zapewniało sprawnej, wszechstronnej i adekwatnej do sytuacji dziecka opieki.

Podejmowane działania na rzecz pozyskania większej liczby osób zainteresowanych przyjmowaniem dzieci w formie rodzin zastępczych nie przynosiły spodziewanych rezultatów. Nie powiodły się również działania pracowników socjalnych gminnych ośrodków pomocy społecznej i powiatowych centrów pomocy rodzinie zmierzające do przywrócenia większej liczby dzieci do wychowania w rodzinie biologicznej. W 20 spośród 28 objętych kontrolą jednostek zmniejszyła się lub pozostała na niezmiennym poziomie liczba dzieci, które wróciły do rodziny naturalnej.

Opracowywane powiatowe strategie rozwiązywania problemów społecznych i lokalne programy pomocy dziecku i rodzinie miały głównie charakter formalny, nie były powiązane z budżetami powiatów i nie zawierały precyzyjnie określonych działań zmierzających do osiągnięcia celów.

Tylko w trzech z 28 skontrolowanych placówek opiekuńczo-wychowawczych nie odnotowano aktów wandalizmu, agresji oraz przemocy fizycznej lub psychicznej wobec innych wychowanków. Główną przyczyną tych zdarzeń było umieszczanie w tych placówkach niedostosowanych społecznie nieletnich, którzy na podstawie orzeczeń sądowych powinni być umieszczani w placówkach typu resocjalizacyjnego (MOW, MOS, schroniskach dla nieletnich, zakładach poprawczych). Zakłócało to proces wychowawczy, często stwarzając zagrożenie dla pozostałych wychowanków. Placówki opiekuńczo-wychowawcze nie były przygotowane do realizacji funkcji resocjalizacyjnych, co pogłębiało proces demoralizacji tych dzieci.

Skontrolowane publiczne ośrodki adopcyjno-opiekuńcze na ogół prawidłowo realizowały zadania związane z prowadzeniem procesów adopcyjnych. Największe trudności w procesie adopcyjnym występowały przy adoptowaniu rodzeństw, dzieci starszych i niepełnosprawnych. Przewlekłość prowadzonych postępowań sądowych również zmniejszała szanse dzieci na sprawną i szybką adopcję. Ośrodki adopcyjne, dla zwiększenia szans, w pojedynczych przypadkach zgłaszały dzieci do adopcji jeszcze przed uregulowaniem ich stanu prawnego.

Źródło: "Sprawozdaniu z działalności NIK w 2012 roku", NIK, 2013